

พระบรมราโชวาท

ผู้แต่ง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ลักษณะคำประพันธ์ ร้อยแก้ว

ที่มาของเรื่อง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์เมื่อ พ.ศ.2428 เพื่อพระราชทานแก่ พระเจ้าลูกยาเธอ 4 พระองค์ คือ

- 1) กรมพระจันทบุรีนฤนาถ (พระองค์เจ้ากิติยกรวรลักษณ์)
 - 2) กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ (พระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์)
 - 3) กรมหลวงปราจิณกิติบดี (พระองค์เจ้าประวิตรวัฒโนดม)
 - 4) กรมหลวงนครไชยศรีสุรเดช (พระองค์เจ้าจิรประวัติกษัตริย์)
- เมื่อเสด็จไปทรงศึกษาวิชาการ ณ ต่างประเทศครั้งทรงพระเยาว์

ข้อคิดที่ได้รับ

- 1) คนเราควรอดทนและเรียนรู้ด้วยความเพียร เพื่อนำความรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติ
- 2) ให้เป็นคนว่าง่ายสอนง่าย อย่ามีทิฐิมานะในทางที่ผิด
- 3) รู้จักใช้เงินอย่างคุ้มค่าโดยเฉพาะ
- 4) ต้องศึกษาเล่าเรียนด้วยวิริยะอุตสาหะ
- 5) ควรรักภาษาไทย เพราะภาษาไทยแสดงถึงความเป็นชาติและเอกราชของไทย

แบบฝึกหัด

คำสั่ง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ผู้แต่งเรื่องพระบรมราโชวาทคือใคร

- 1) พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
- 2) พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
- 3) พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเจ้าอยู่หัว
- 4) พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

2. ผู้ที่นำพระบรมราโชวาทไปแปลเป็นภาษาอังกฤษคือใคร

- 1) สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหมื่นพิทยาลงกรณ (น.ม.ส.)
- 2) พระราชวงศ์เธอกรมหมื่นพิทยาลงกรณ (น.ม.ส.)
- 3) พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเจ้าอยู่หัว
- 4) กรมพระจันทบุรีนฤนาถ

3. “เมื่อผู้อื่นเขาจะเดิมน้ำซื้อหรือจะเดิมน้ำขายซื้อตามธรรมเนียมอังกฤษ เป็นมิสเตอร์หรือเอสไควร์ก็ตามที่ เดิด อย่าคัดค้านเขาเลย แต่ไม่ต้องใช้คำว่านายตามอย่างไทย ซึ่งเป็นคำนำของชื่อลูกขุนนางที่เคยใช้มิสเตอร์ เมื่อเรียกชื่อไทยในภาษาอังกฤษบ่อยๆ เพราะว่าเป็นภาษาไทย ซึ่งจะทำให้เป็นที่ฟังชัดๆ หนีไป”

“ฟังชัดๆ หนีไป” มีความหมายตรงกับข้อใด

- 1) เป็นการผิดหลักการใช้ราชาศัพท์
- 2) เป็นการผิดประเพณี
- 3) เป็นการลดพระเกียรติยศ
- 4) เป็นการเสียพระเกียรติยศ

4. พระเจ้าลูกยาเธอพระองค์ใดเป็นผู้ทรงวางรากฐานโรงเรียนกฎหมาย และได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาแห่งกฎหมายไทย

1) กรมพระจันทบุรีนฤนาถ	2) กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์
3) กรมหลวงปราจิณกิติบดี	4) กรมหลวงนครไชยศรีสุรเดช

5. “ลูกคนใดที่มีสติปัญญาเฉลียวฉลาดก็ดี หรือไม่มีสติปัญญาเฉลียวฉลาดก็ดี ก็จะต้องส่งออกไปเรียนวิชาทุกคนตลอดโอกาสที่จะเป็นไปได้ เหมือนหนึ่งได้แบ่งทรัพย์มรดกให้แก่ลูกๆ เสมอกันทุกคน”
ข้อความนี้เข้าลักษณะใด

1) กรุณาธ	2) ศฤการธ
3) หัษยธ	4) สานตธ

6. “ฮิสรอสแอลไฮเนสปรินซ์” ตรงกับภาษาไทยว่าอะไร

1) พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้า	2) หม่อมราชวงศ์
3) หม่อมหลวง	4) นายรองหุ้มแพรมหาดเล็ก

7. เพราะเหตุใดพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงทรงใช้พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์เป็นค่าใช้จ่ายในการศึกษาของพระโอรส

- 1) เพื่อให้พระโอรสทุกพระองค์ได้มีโอกาสได้ศึกษาที่ประเทศตะวันตก
- 2) เพื่อให้พระโอรสได้มีอิสระในการใช้เงินในการศึกษาได้
- 3) เพื่อจะได้ไม่ถูกตำหนิติเตียนว่าใช้เงินหมดเปลืองไปกับการศึกษาของพระโอรส
- 4) เพื่อไม่ให้มีใครกล่าวถึงว่าควรให้พระโอรสองค์ใดได้ศึกษาต่อ

8. เงินพระคลังข้างที่ มีที่มาจากเงินใด

1) เงินเบี้ยหวัด	2) เงินกลางปี
3) เงินถุงแดง	4) เงินพดด้วง

9. “สัตว์เดรัจฉานมันเกิดมาากินๆ นอนๆ แล้วก็ตาย แต่สัตว์บางอย่างยังมีหนังมีเขามีกะดุกเป็นประโยชน์ได้บ้าง แต่คนประพุดอย่างเช่นสัตว์เดรัจฉาน แล้วจะไม่มีประโยชน์อันใดยิ่งกว่าสัตว์เดรัจฉานบางพวกไปอีก เพราะฉะนั้นจงอุตสาหะที่จะเรียนวิชาเข้ามาเป็นกำลัง ที่จะทำตัวให้ดีกว่าสัตว์เดรัจฉานให้จงได้ จึงจะนับว่าเป็นการได้สนองคุณพ่อ ซึ่งได้คิดทำนุบำรุงเพื่อจะให้มันตั้งแต่เกิดมา”

ข้อความนี้จัดเป็นโวหารประเภทใด

1) บรรยายโวหาร	2) พรรณนาโวหาร
3) เทศนาโวหาร	4) อุปมาโวหาร

10. สารสำคัญในข้อ 9 คืออะไร

- 1) ให้ประพจน์ตัวเป็นคนดีมีประโยชน์ต่อสังคม
- 2) ให้ประพจน์ตัวเป็นคนดี ขยันหมั่นเพียรในการศึกษาหาความรู้
- 3) ให้ประพจน์ตัวให้ต่างจากสัตว์เครื่องาน
- 4) ให้เป็นคนว่าง่าย ขยันหมั่นเพียร

11. “การซึ่งให้มีโอกาสและให้ทุนทรัพย์ ซึ่งจะได้เล่าเรียนวิชานี้ เป็นทรัพย์มรดกอันประเสริฐดีกว่าทรัพย์เงินทองอื่นๆ ด้วยเป็นของติดตัวอยู่ได้ ไม่มีอันตรายที่จะเสื่อมสูญ”
ข้อความนี้ตรงกับภายิตในข้อใด

- 1) มีวิชาเหมือนมีทรัพย์อยู่นับแสน
- 2) วิชาเป็นทรัพย์อันประเสริฐ
- 3) สมบัติใดล้ำค่าเกินวิชาเป็นไม่มี
- 4) ถูกต้องทุกข้อ

12. “อย่าทำใจโตมือโตสุรุ่ยสุร่ายโดยถือว่าตัวเป็นเจ้านายมั่งมีมาก หรือถือว่าพ่อเป็นเจ้าแผ่นดินมีเงินทองถมไป”

“ใจโตมือโต” มีความหมายตรงกับสำนวนในข้อใด

- 1) ใจป้ำ
- 2) ใจจืด
- 3) ใจหิน
- 4) ใจเพชร

13. “เหตุใดจึงได้ไม่ให้เป็นยศเจ้าเหมือนอาของตัวที่เคยไปแต่ก่อน ความประสงค์ข้อนี้ใช้ว่าจะเกิดขึ้นเพราะไม่มีความเมตตา หรือจะปิดบังซ่อนเร้นไม่ให้รู้ว่าเป็นลูกอย่างนั้นเลย”

“อาของตัว” หมายถึงใคร

- 1) กรมพระนเรศวรฤทธิ์
- 2) สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาธรรมาธิราชวรนายก
- 3) กรมพระสวัสดิวัตนวิศิษฎ์
- 4) กรมหมื่นเทวะวงศ์วโรปการ

14. “ด้วยธรรมดาเจ้านายฝ่ายเรามีน้อย เจ้านายฝ่ายเรามีมาก ข้างฝ่ายเรามีน้อยตัวก็ยกย่องทำนุบำรุงกันใหญ่โตมากกว่าเรา”

การที่ “เจ้านายฝ่ายเรามีมาก” นั้นเพราะเหตุผลในข้อใด

- 1) ทรงมีเจ้าจอมมารดามาก จึงทรงมีพระโอรสมาก และทรงทำนุบำรุงได้น้อย
- 2) คนไทยยกย่องเชื้อสายพระวงศ์มากกว่าคนอังกฤษ
- 3) คนไทยยอมรับนับถือเจ้านายหลายฝ่าย เพราะมีกษัตริย์สืบต่อกันมาหลายพระองค์
- 4) เจ้านายฝ่ายในของคนไทยมีมากกว่าของฝรั่งจึงไม่ร่ำรวยเท่า

15. “ผู้ดีฝรั่งเขามั่งมีสืบตระกูลกันมาด้วยได้.....ต่างๆ

ข้อความที่ควรเติมในช่องว่างคืออะไร

- 1) เงินเบี้ยหวัด
- 2) ดอกเบี้ย ค่าเช่า
- 3) เงินกลางปี
- 4) เงินภาษีของราษฎร

16. ข้อใดคือความหมายของเงินเบี้ยหวัด

- 1) เงินสดที่เป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ เป็นเงินส่วนพระองค์
- 2) เงินพระราชทานเพื่อการศึกษาของพระโอรส
- 3) เงินประจำปีสำหรับพระบรมวงศานุวงศ์ซึ่งจ่ายปีละ 2 งวด
- 4) เงินประจำปีสำหรับพระบรมวงศานุวงศ์และข้าราชการ บริพาร ซึ่งพระมหากษัตริย์โปรดเกล้าฯ พระราชทาน

17. “แต่วิชาอื่นๆ ที่จะเรียนต่อไปให้เป็นวิชาชำนาญพิเศษในกิจการข้างวิชานั้น จะตัดสินใจเป็นแน่นอนว่าให้เรียนสิ่งใดในเวลานี้ยังไม่ควร”

ข้อความที่พิมพ์ตัวหนาหมายถึงอะไร

- 1) วิชาชีพ
- 2) วิชาหลัก
- 3) วิชาสมัยใหม่
- 4) วิชาทางวิทยาศาสตร์

18. “อย่าตื่นตัวเองว่าได้ไปร่ำเรียนภาษาฝรั่งแล้วลืมภาษาไทย กลับเห็นเป็นการเก๋การโก้ อย่างเช่นนักเรียนนอกบางคนมักเห็นผิดไปดั่งนั้น”

“การเก๋การโก้” ในปัจจุบันมีความหมายว่าอย่างไร

- 1) กิริยาแบบฝรั่ง
- 2) กิริยาที่เข้าท่วงเข้าที่
- 3) กิริยาน่านับถือ
- 4) กิริยาที่ไม่สุภาพ

19. “วิชาที่จะออกไปเรียนนั้น ก็คงต้องเรียนภาษาและหนังสือในสามภาษา”

“สามภาษา” หมายถึงภาษาใด

- 1) อังกฤษ ฝรั่งเศส รัสเซีย
- 2) อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน
- 3) อังกฤษ รัสเซีย เยอรมัน
- 4) อังกฤษ เยอรมัน อิตาลี

20. “เพราะเหตุที่ลูกยังเป็นเด็ก ไม่ได้เรียนภาษาไทยแน่นอนมันคง ก็ให้อาศัยได้ถามครูไทยที่ออกไปอยู่ด้วย”

“ครูไทย” ในที่นี้คือใคร

- 1) เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี
- 2) เจ้าพระยามนตรีศรีสุริยางค์
- 3) เจ้าพระยาอมรราช (ปั้น สุขุม)
- 4) เจ้าพระยาพระคลัง

พระครูวัดคลอง

ผู้แต่ง สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ

ลักษณะคำประพันธ์ ร้อยแก้ว ประเภทชีวประวัติ

ที่มาของเรื่อง หนังสือนิทานโบราณคดี ซึ่งนิพนธ์ตั้งแต่ พ.ศ. 2481 ขณะที่ประทับอยู่ที่เมืองปิ่น

ประวัติผู้แต่ง สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงเป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ประสูติเมื่อ พ.ศ. 2405 พระนามเดิม พระองค์เจ้าดิศวรกุมาร ได้ทรงรับราชการบำเพ็ญประโยชน์แก่ประเทศหลายด้านหลายทาง ทรงดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงธรรมการ และเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ได้ทรงวางรากฐานระเบียบบริหารราชการทางฝ่ายปกครอง แต่เป็นที่ยกย่องอย่างยิ่ง ทั้งในประเทศและนอกประเทศนั้นคือ ได้ทรงก่อตั้งพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ได้วางรากฐานหอสมุดแห่งชาติ และได้ทรงดำรงตำแหน่งสภานายกหอพระสมุดวชิรญาณ พระองค์ได้ทรงงานค้นคว้าทางประวัติศาสตร์อย่างกว้างขวาง จึงมีผู้ถวายพระสมัญญาว่า บิดาแห่งประวัติศาสตร์ไทย

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงนิพนธ์หนังสือทุกชนิด ทุกประเภท ที่สำคัญๆ นั้นเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และโบราณคดี และประวัติบุคคลสำคัญที่เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย คือ ประวัตินันทราษฎร์ พระองค์สิ้นพระชนม์ในปี พ.ศ. 2486 เมื่อทรงมีพระชันษา 81 ปี

แบบทดสอบ

คำสั่ง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. เรื่องพระครูวัดคลองมีลักษณะการเขียนแบบใด

1) ดำเนิน	2) บทความ
3) จดหมายเหตุ	4) ชีวประวัติ

2. “ฉันลงไปตรวจราชการหัวเมืองมณฑลภูเก็ตครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2441”

มณฑลภูเก็ตประกอบด้วยจังหวัดใดบ้าง

- 1) ภูเก็ต พังงา ระนอง ตรัง กระบี่ ตะกั่วป่า
- 2) นครศรีธรรมราช กระบี่ ตรัง พังงา สงขลา
- 3) ภูเก็ต ระนอง ปัตตานี สงขลา นครศรีธรรมราช
- 4) ปัตตานี พังงา ระนอง ตะกั่วป่า สงขลา

3. “นิทานโบราณคดี” หมายถึงเรื่องประเภทใด

1) เรื่องที่เป็นตำนาน	2) เรื่องที่เป็นเกร็ดนอกพงศาวดาร
3) เรื่องที่เป็นพงศาวดาร	4) เรื่องที่เป็นความเชื่อของคนโบราณ

4. พวกกรรมกรจีนที่ก่อความวุ่นวายในเรื่องพระครูวัดคลองคือใคร

- 1) กรรมกรจีนที่แตกมาจากเมืองระนองร่วมกับกรรมกรจีนเมืองภูเก็ต
- 2) กรรมกรจีนจากจังหวัดนครศรีธรรมราช
- 3) กรรมกรจีนจากเมืองภูเก็ตร่วมกับกรรมกรจีนจากจังหวัดนครศรีธรรมราช
- 4) กรรมกรจีนจากเมืองในภาคใต้ทั้งหมด

5. “เมืองภูเก็ตเดิมขึ้นอยู่ในกระทรวงกลาโหม จนเมื่อฉันเป็นเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยแล้ว จึงได้โอนมาขึ้นกระทรวงมหาดไทย”

“ฉัน” หมายถึงใคร

- 1) สมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ
- 2) สมเด็จฯ กรมพระยานครรัตนโกสินทร์
- 3) กรมหมื่นนราธิปประพันธ์พงศ์
- 4) หม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล

6. ข้อใดแสดงให้เห็นชัดเจนถึงความสัมพันธ์ระหว่างพระภิกษุกับราษฎรไทยในชนบท

- 1) อาตมาภาพเข้ามาถึงในเมืองพวกชาวตลาดเขาขอปิด
- 2) ข้าอยู่ในวัดนี้มาตั้งแต่ยังเป็นเด็กจนอายุถึงปานนี้แล้ว ทั้งเป็นสมภารเจ้าวัดอยู่ด้วย จะทิ้งวัดไปเสียอย่างไรได้
- 3) ถ้าขรัวพ่อไม่ไป พวกผมก็จะอยู่เป็นเพื่อน แต่ขออะไรพอกันตัวสักอย่างหนึ่ง
- 4) จีนรบสู้ไทยไม่ได้ด้วยมันต้องกินข้าวต้ม พวกไทยไม่ต้องกินข้าวต้มจึงเอาชนะได้ง่ายๆ

7. “สังฆปาโมกข์” มีความหมายตรงกับข้อใด

- 1) หัวหน้าสงฆ์ ตำแหน่งเจ้าคณะจังหวัด
- 2) สมเด็จพระวันรัต
- 3) สมเด็จพระสังฆราช
- 4) ผู้มีหน้าที่ตัดสินอธิกรณ์ต่างๆ

8. ชื่อวัดในปิ่นังที่ลายรูปของท่านพระครูวัดคลองเข้ากรอบลับแล ตั้งอยู่บนโต๊ะเครื่องบูชาข้างพระประธานในโบสถ์ คือวัดใด

- 1) วัดใหญ่สุวรรณาราม
- 2) วัดไชยธาราราม
- 3) วัดศรีสว่างธาราราม
- 4) วัดศรีสว่างอารมณ์

9. พลเมืองชายจีนเชื้อสายไทยในปิ่นังเรียกกันว่า

- 1) บาบ๋า
- 2) ขอหย่า
- 3) บาหย่า
- 4) หย่าหย่า

10. มูลเหตุที่ทำให้ผู้นิยมมาบนบานปิดทองท่านพระครูวัดคลองคืออะไร

- 1) เป็นความเชื่อของชาวบ้านวัดคลองที่จะบนบานปิดทองพระภิกษุ
- 2) เพราะชาวบ้านคลองเชื่อในอิทธิฤทธิ์ของท่านพระครูวัดคลอง
- 3) ชาวประมงบนบานท่านพระครูวัดคลองก่อนออกไปหาปลา เพื่อความปลอดภัย
- 4) ชาวบ้านคลองที่ออกไปหาปลาและประสบพายุใหญ่กล่าวบนบานไว้ และพายุก็สงบ

11. ท่านพระครูวัดคลองขอมให้ชาวบ้านปิดทอง เพราะเหตุผลใดมากที่สุด

1) ทนต่อคำรบเร้าไม่ได้	2) เกรงว่าความผิดบาปจะตกแก่ท่าน
3) มีเมตตาและเชื่อในแรงสืบบน	4) เกรงว่าชาวบ้านคลองจะเป็นอันตราย

12. “แต่ให้ปิดเพียงแผ่นเล็กๆ แผ่นหนึ่งพอเป็นกิริยาบุญ”

กิริยาบุญ มีความหมายตรงกับข้อใด

1) การกระทำพอเป็นกิริยา	2) การกระทำที่มีเมตตา
3) การกระทำที่เป็นบุญเป็นกุศล	4) การกระทำที่ดี

13. ผ้าขาวลงยันต์เป็นเครื่องรางของขลัง มีศัพท์เรียกโดยเฉพาะว่าอย่างไร

1) ผ้าประเจียด	2) ผ้าขาว
3) ผ้ายันต์	4) ผ้าสบง

14. เรื่องพระครูวัดคลองเป็นต้นเกล้าของสำนวนในข้อใด

1) รวมกันเราอยู่	2) คนเดียวหัวหาย
3) กอดคอกันตาย	4) หมดแรงข้าวต้ม

15. ผ้าประเจียดโพกหัวชาวบ้านวัดคลองเป็นสัญลักษณ์ของสิ่งใด

1) ขวัญและกำลังใจ	2) อิทธิฤทธิ์
3) ภาดาอาคม	4) เวทมนต์คาถา

16. ข้อใดไม่ถูกต้อง

- 1) ผูกพัทธสีมา = การกำหนดเขตวัด โดยมีหินเป็นเครื่องหมาย
- 2) อธิกรณ์ = เรื่องราวที่เป็นความผิดของพระภิกษุ
- 3) ขรว = เป็นคำเรียกบุคคลสูงอายุทางภาคใต้และภาคเหนือ
- 4) ลับแล = ฉากกั้น ม่านกั้น

17. คำสรรพนามที่พระภิกษุใช้แทนตนเองเมื่อพูดกับฆราวาส ใช่ว่าอย่างไร

1) อาตมาภาพ	2) พระคุณเจ้า
3) ข้าพเจ้า	4) บพิตร

18. พระครูวัดคลองเป็นพระทางฝ่ายใด

1) คันถุระ	2) คามวาสี
3) วิปัสสนาธุระ	4) มหายาน

19. การที่ท่านพระครูวัดคลองไม่ยอมให้แก้ไขในบริเวณโบสถ์ที่ท่านเคยลงไปอยู่เมื่อต่อสู้พวกโจรจีน แม้กำแพงแก้วที่พวกลูกศิษย์เคยอาศัยบังตัวรบจีนในครั้งนั้น ก็ไม่ให้รื้อแย่งแก้ไข เป็นเพราะเหตุผลในข้อใด

- 1) เพื่อการอนุรักษ์แบบสถาปัตยกรรมอันเก่าแก่ไว้
- 2) เพื่อเป็นอนุสรณ์ถึงความสามัคคีรวมใจของชาวบ้านในการสู้รบกับพวกโจรจีน
- 3) เพื่อเป็นอนุสติเตือนตนให้มีความรักความสามัคคี
- 4) เพื่อเน้นให้ชาวบ้านเห็นความสำคัญของท้องถิ่นของตน

20. สาเหตุที่ชาวบ้านวัดคลองนิยมปิดทองที่ไม่ทำท่านพระครูวัดคลอง คืออะไร

- 1) เด็กผู้หญิงรุ่นสาวที่ชอบพูดคำไม่สุภาพ
- 2) เด็กผู้หญิงรุ่นสาวที่ชอบบนบาน
- 3) พ่อแม่ของเด็กผู้หญิงบนบานไว้
- 4) เด็กผู้หญิงรุ่นสาวบนปิดทองที่ลับของท่านพระครูวัดคลอง

เมื่อหัวถึงหมอน

ผู้แต่ง นายเปลื้อง ณ นคร ใช้นามแฝงว่า นายตำรา ณ เมืองใต้
ที่มาของเรื่อง เป็นตอนแรกของบทความชื่อเดียวกัน ซึ่งมีรวม 5 ตอนด้วยกัน พิมพ์อยู่ในหนังสือรวมเรื่อง
เอกของนายตำรา ณ เมืองใต้ พิมพ์ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ.2496 บทความชุดเมื่อหัวถึงหมอนนี้
ผู้แต่งเขียนขึ้นระหว่างปี พ.ศ.2479 – 2485

แบบทดสอบ

คำสั่ง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ข้อใดคือที่มาของชื่อเรื่องเมื่อหัวถึงหมอน

1) การแผ่เมตตา	2) การทำบุญสุนทาน
3) การทำจิตใจให้สะอาด	4) การทำจิตใจให้สงบก่อนนอน

2. “อนึ่งเล่าเข้าที่ศรีไสยาสน์

เป็นนิรันดร์สรรเสริญเจริญพร

คำประพันธ์นี้คัดมาจากเรื่องอะไร

1) สุภาษิตสอนหญิง	2) สวัสดิรักษา
3) กฤษณาสมันต์	4) เพลงยาวถวายโอวาท

3. “ข้าพเจ้าได้เห็นบ่อยๆ จนบางครั้งเกิดขลังแอบทำตามอย่างท่าน แต่เปล่าไม่เห็นเป็นเรื่องชั่วช้าจืด และ
การลงบันไดของเด็กๆ นั้น มันอยากให้ปู้ดเดียวถึงดิน เลยเลิก”

ข้อความนี้ตรงกับสำนวนไทยว่าอย่างไร

1) เสร็จบาตร	2) เดินตามผู้ใหญ่หมาไม่กัด
3) เลี้ยงบาลี	4) วัดรอยเท้า

4. “ข้าพเจ้าขยันขึ้นหน่อย แต่ก็เหลวเป็นส่วนมาก ต่อมาข้าพเจ้าจากท่านมาศึกษาต่อในพระนคร.....”

“เหลว” ในที่นี้หมายความว่าตรงตามข้อใด

1) เหลวแหลก	2) เหลวไหล
3) หลับไหล	4) หลงลืม

5. “หลานเอ๋ย ตาไม่มีอะไรจะให้ แต่ตาอยากให้หลานจำใส่ใจไว้ว่าหนึ่งหนึ่งหนึ่ง
ให้หลานถือไว้ประจําใจ แล้วไม่มีตกยาก”

ข้อความที่ควรเติมในช่องว่างคืออะไร

1) ความรัก ความเมตตา ความกตัญญู	2) ความสัตย์ ความกตัญญู ความรัก
3) ความเมตตา ความอารี ความเอื้อเฟื้อ	4) ความสัตย์ ความกตัญญู ความเมตตา

6. “บทความเรื่องเมื่อหัวถึงหมอน แม้มีอายุถึงกึ่งศตวรรษมาแล้ว เนื้อหาสาระยังควรแก่การพินิจพิเคราะห์ สำหรับคนในปัจจุบันด้วย”

“กึ่งศตวรรษ” มีความหมายตรงกับข้อใด

1) 25 ปี	2) 50 ปี
3) 75 ปี	4) 100 ปี

7. “เมื่อข้าพเจ้ากลับไปพบท่านอีกครั้งหนึ่ง ข้าพเจ้าเป็นหนุ่มแล้ว หนุ่มของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หนุ่มซึ่งอยากหาเหตุผลและความจริงของสิ่งทั้งหลาย”

ข้อความที่พิมพ์ตัวหนา แสดงความรู้สึของผู้พูดอย่างไร

1) ภาคภูมิใจ	2) โอ้อวด
3) ซาบซึ้ง	4) สบายใจ

8. “ท่านปั่นข้าวสุกขึ้นเพื่อเป็นการรำลึกคุณแม่โพสพเลี้ยงชีวิตท่านให้ยั่งยืน”

ข้อความที่ยกมานี้แสดงคุณธรรมธำรงสังคมด้านใดชัดเจนที่สุด

1) การยึดมั่นในขนบประเพณี	2) ความกตัญญูทดแทน
3) ความนอบน้อมถ่อมตน	4) ความสุภาพอ่อนโยน

9. ผู้เขียนใช้กลวิธีใดในการแต่งเรื่องเมื่อหัวถึงหมอน

1) เป็นผู้สังเกตการณ์	2) ใช้จินตนาการผสมความทรงจำ
3) ใช้วิธีการผูกเรื่องให้เข้าใจง่ายขึ้น	4) ใช้ประสบการณ์ตรงของผู้เขียน

10. ข้อใดคือความหมายของ “สพฺเพสฺสตาอนิมา”

- 1) เพื่อนร่วมโลกทั้งหลาย จงเป็นสุขเกิดอย่ามีเวรแก่กัน
- 2) เพื่อนร่วมโลกทั้งหลาย จงเป็นสุขเกิดอย่าเจ็บไข้ได้ยาก
- 3) เพื่อนร่วมโลกทั้งหลาย จงเป็นสุขเกิดอย่ามีทุกข์กายทุกข์ใจ
- 4) เพื่อนร่วมโลกทั้งหลาย จงมีความสุขกายสบายใจ

11. ข้อใดมิใช่อานิสงส์ของการแผ่เมตตา

1) ฝนเหินแต่สิ่งมงคล	2) ปลอดภัยไฟพิษและคมศาสตรา
3) เป็นที่ยกย่องสรรเสริญของคนทั่วไป	4) ตายแล้วไปเกิดในสวรรค์

12. “ถ้าต่างคนต่างแผ่ความเมตตา (เพียงแต่ตั้งใจเท่านั้นก็พอ) ให้ผิวโลกพราดด้วยละอองแห่งเมตตาจิต โลกก็จะประสบสันติสุขโดยแท้จริง”

คำว่า “สันติสุข” น่าจะมีความหมายตรงกับข้อใด

1) เมตตาต่อกันทำให้เกิดความสุข	2) ความสุขอันเกิดจากความสงบ
3) ความเมตตาทำให้เกิดความสบาย	4) โลกจะเกิดความสุขด้วยเมตตา

13. “นอนเป็นธรรมชาติของสัตว์โลกทั้งหลาย การนอนนั่นคือการหลับ จิตใจไม่มีสัญญา ไม่เห็น ไม่ได้ยินอะไร”

คำว่า “สัญญา” ในที่นี้มีความหมายตรงกับข้อใด

1) ความจำ	2) ให้คำมั่น
3) ทำความตกลงกัน	4) เครื่องหมายบอกให้รู้ล่วงหน้า

14. “หลับแล้วยังมีฝันร้ายเข้าแทรก ซึ่งเป็นเครื่องหมายว่าได้หลับสนิท”

การหลับแล้วฝันร้ายน่าจะมีสาเหตุมาจากอะไร ตามทฤษฎีของผู้เขียน

1) ความไม่สงบ	2) ความเป็นกังวล
3) ความทุกข์	4) ความเจ็บไข้

15. ข้อใดใช้ภาษาทำให้เกิดภาพชัดเจนมากที่สุด

- 1) เมื่อเยาว์ ข้าพเจ้าได้เห็นจริยวัตรของท่านผู้เฒ่าผู้หนึ่งหลายครั้ง จนเกิดเป็นภาพพิมพ์ใจอยู่จนถึงบัดนี้
- 2) ขณะนั้นข้าพเจ้าไม่เข้าใจการกระทำของท่านเลย นอกจากรู้สึกขุ่นและพิศวง
- 3) เวลาท่านจะออกจากบ้าน ท่านต้องยืนนิ่งที่หัวบันไดครู่หนึ่ง แล้วค่อยๆ ย่างลงไป พอถึงขั้นสุดท้ายท่านต้องก้มตัวก้าวอ้อมไปทางขวาเสียดสองสามก้าว แล้วจึงเดินตามทางต่อไป
- 4) ข้าพเจ้าได้เห็นบ่อยๆ บางคราวเกิดขลังแอบทำตามอย่างท่าน แต่เปล่าไม่เห็นเป็นเรื่องชั่วช้างฉฉฉฉและการลงบันไดของเด็กๆ นั้น มันอยากให้ป้รู้ดเดียวถึงดิน เลยเลิก

ธรรมาธรรมะสงคราม

ผู้ประพันธ์ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ลักษณะคำประพันธ์ ร้อยกรองประเภทคำพากย์ แต่งด้วยคำประพันธ์ประเภทกาพย์ยานี 11 และฉก 16

จุดประสงค์ในการแต่ง เป็นนิยายอุทาหรณ์ ในรูปธรรมเปรียบเทียบให้เข้าใจนามธรรม เพื่อให้เห็นว่า

ธรรมะย่อมชนะอธรรม

ที่มาของเรื่อง ทรงพระราชนิพนธ์ขึ้นเป็นบทพากย์เมื่อครั้งประทับอยู่ ณ พระตำหนักขาลิมงคลอาสน์ พระราชวังสนามจันทร์ หลังจากที่ได้ทรงฟังพระธรรมเทศนาตามเค้าเรื่องในธรรมชาดกเอกาทศนิบาต ซึ่งสมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรสทรงแสดงในงานเฉลิมพระชนมพรรษา เมื่อ พ.ศ.2461 ได้พิมพ์แจกในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 40 ปี วันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2433

แบบทดสอบ

คำสั่ง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ผู้แต่งเรื่องธรรมาธรรมะสงครามคือใคร

- 1) พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
- 2) พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
- 3) สมเด็จพระเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส
- 4) สมเด็จพระเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส

2. ข้อใดไม่ใช่พระนามแฝงของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

- 1) ไก่เขียว น้อยลา
- 2) พระขรรค์เพชร นายแก้วนายขวัญ
- 3) สุริยส่องฟ้า อัศวพาหุ
- 4) ครูเทพ เจ้าเงาะ

3. วิธีการสมมติให้บุคคลแทนนามธรรมมีศัพท์เรียกโดยเฉพาะว่าอย่างไร

- 1) บุคลาธิษฐาน
- 2) เทวาธิษฐาน
- 3) สัตยลักษณ์
- 4) ธรรมาธิษฐาน

4. เรื่องธรรมาธรรมะสงคราม จัดเป็นวรรณกรรมประเภทใด

- 1) นิทาน
- 2) ตำนาน
- 3) นิยายอุทาหรณ์
- 4) นิทานสุภาษิต

5. ข้อใดแยกศัพท์ไม่ถูกต้อง

- 1) กามพจร = กาม + อว + จร
- 2) ธรรมาธรรมะสงคราม = ธรรม + อธรรม + สงคราม
- 3) อุปัญฐานการ = อุป + ัญ + ฐาน + การ
- 4) สุโรดม = สุระ + อุดม

6. ข้อใดไม่มีสัญลักษณ์ในการพรรณนา

1) ทรงเครื่องก็ล้วนขาว
ตำแดงสุโรดม	สะวิญญาสม
สุจริต ณ ไตรทวาร
2) แต่งองค์และทรงล้วน
อาภรณ์ก็เลือกสรร	พัสดระคำทุกสิ่งอัน
พะสัมฤทธิ์และพลอยดำ
3) งอนรณมีธวัชตัวคร่า
สยดสยอนพองขน	สีดำน่าน่า
4) กองหลังนาคะนาคา
ศัสตราอาวุธวาวแสง	สีเหล่าเสนา

7. “เลศดูรายริ้วทิวธง
 ปีกลองสนั่นเวहन”

“เบญจรงค์” มีสีอะไรบ้าง

ฉัตรเบญจรงค์

1) ม่วง ขาว เขียว แดง แสด	2) ขาว ดำ เหลือง เขียว แดง
3) เขียว เหลือง แดง ขาว ทอง	4) ขาว แดง เขียว ฟ้า เหลือง

8. “จามรีเจ็ดฉายปลายทวน
 ยั่วตาพิณิจพิศวง”

คำใดแสดงความคมของอาวุธ

หอกดาบปลาบยวน

1) จามรี	2) เจ็ดฉาย
3) หอกดาบ	4) ปลาบ

9. “กษัตริย์พราหมณ์แพศย์ศูทรทั้งหลายต่างมาเรียงรายระยอบบังคมเทวัญ”

วรรณะใดของอินเดียที่มีสถานภาพทางสังคมต่ำที่สุด

1) พราหมณ์	2) แพศย์
3) ศูทร	4) จันฑาล

10. คำสอนข้อใดเป็นคุณธรรมข้าราชการด้านความกตัญญู

1) การล่วงประเวณี	ณ บุตรีและภรรยา
ของชายผู้อื่นลา-	มกกิจบั้งควร
2) อีกความพยายาม	มนะมุงจ้านงร้าย
ก่อเวรปู้วาย	ถ จะพันซึ่งเวรา
3) ละสิ่งอกุศล	สีกะมลจะพึงหมาย
เหมาะยังทั้งหญิงชาย	สุจริต ณ ไตรทวาร
4) จมุงบำเพ็ญมา-	ตุปีปฏฐานการ
บำรุงบิดามาร-	คาให้เสวยสุข

11. อกุศลกรรมข้อใดทำลายความสามัคคีของหมู่คณะได้มากที่สุด

1) กล่าวปดและตดเลี้ยว	พจนามีรู้สวงน
2) ส่อเสียดเพราะเกลียดชัง	บมียังประ โยชนใด
3) พุดหยาบกระทบคน	ก็ต้อทนซึ่งหยาบคาย
4) พุดจาที่เพ้อเจ้อ	วจะสาระบมี

12. “อีกความพยายาม

ก่อเวรปู้วาย	ถ จะพันซึ่งเวรา”

ใจความสำคัญในคำประพันธ์บทนี้ตรงกับสำนวนไทยว่าอย่างไร

1) กงเกวียนกำเกวียน	2) น้ำมาปลากินมด น้ำลดมดกินปลา
3) วันพระไม่ได้มีหนเดียว	4) วันโกนไม่ละ วันพระไม่เว้น

13. “หัตถ์สดำพระกำขวาน

จรจากวิมานอัม-	อันมหิทธิกำยำ
คำใดมีรากศัพท์มาจากเขมร	พรตรงมาทรงรถ”

1) หัตถ์	2) สดำ
3) มหิทธิ	4) อัมพร

14. ข้อใดแสดงถึงกองทัพที่กำลังฮึกเหิมที่จะทำสงครามชัดเจนที่สุด

1) ลายสิงห์เสือสีหมีสลอน	หมาในยืนนอน
อีกทั้งจะระเห่เหรา	
2) กองหน้าอาร์กยะไพรสณฑ์	ปีกซ้ายกุมภันท์
คนธรรพ์เป็นกองปีกขวา	
3) พาหนคำรณคำราม	เสือสิงห์วิ่งหลาม
แลล้วนจะน่าสยดสยอง	
4) ให้เคลื่อนขบวนพลจร	ไปในอัมพร
ฟากฟ้าคะนองก่อมา	

15. ข้อใดตรงกับพุทธภาษิตที่ว่า “คบบุคคลใดเป็นเช่นบุคคลนั้น”

1) ครองพวงบรivar	ล้วนแต่พาลประดุจกัน
โทโสและโมหันธ์	บมิพึงบำเพ็ญบุญ
2) เห็นใครน้ำใจซื่อ	สุจริตการุณ
เธอก็มักหันหุน	เพราะนิโรธและริษยา
3) ถึงวันที่จันทร์เพ็ญ	ธ ก็มักจะไคลคลา
ขับรถทะยานมา	ณ ชมพูทวีปปล้น
4) ใครมีกำลังอ่อน	ก็ต้องแพ้ผู้มีแรง
ใครเคชะสำแดง	ก็จะสมอารมณ์ปอง

16. “ไม่สู้อมรแมน
ฝูงสัตว์ ณ กลางไพร
ก็ยิ่งเก่งกว่าฝูงคน”

ธรรมชาติของสัตว์มีพฤติกรรมอย่างไร จึงต้องเป็นผู้แพ้

1) ความโง่	2) ความฉลาด
3) ความสุข	4) ความขี้ลาด

17. “ใครเขลาควรเอาเปรียบ

ลวงล่อบต้องเปลือง

คำประพันธ์นี้ตรงกับสำนวนไทยในข้อใด

1) แพ้เป็นพระ ชนะเป็นมาร	2) ปลาใหญ่กินปลาเล็ก
3) น้ำนิ่งไหลลึก	4) โง่แล้วอยากนอนเตียง

18. ข้อใดแสดงให้เห็นถึง “อำนาจเป็นธรรม”

1)	อยากมีซึ่งทรัพย์สิน	จะมานั่งอยู่เฉยจะนั้น
	เมื่อใดจะได้ทัน	মনে মনে প্রার্থনা
2)	กำลังอยู่กับใคร	সিঁই কালক্রমে
	ใครอ่อนก็ปรา-	যত্নে মনঃসংযম
3)	ใครทำให้ขัดใจ	সিঁই কব্জি জঁজ
	ไว้หาโอกาสทำ	তুমি বাঁচতে সাঁজ
4)	คำสอนของอาจารย์	কী নীতি মেনে সম্মতি
	จะนั่งไยดีไย	জঁ প্রতিপত্তি মেনে

19. จากตัวเลือกคำตอบ 18 ข้อใดตรงข้ามกับพุทธโอวาท “เวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร”

1) ข้อ 1)	2) ข้อ 2)
3) ข้อ 3)	4) ข้อ 4)

20. จากตัวเลือกคำตอบ 18 “อกุศลกรรมบถ” ตามคำสอนของธรรมเทวบุตรไม่ได้กล่าวถึงเบญจศีลข้อใด

1) ข้อ 1)	2) ข้อ 2)
3) ข้อ 4)	4) ข้อ 5)